

Міжнародна наукова конференція
«AD FONTES/ДО ДЖЕРЕЛ»,
присвячена 390-й річниці заснування
Києво-Могилянської академії

12-14 жовтня 2005 р.

Староакадемічний корпус НаУКМА,
Конгрегаційна зала, вул. Сковороди, 2

12 жовтня 2005 р.

Пленарне засідання

Головує Михайло Брик

14.00 - 15.30

В'ячеслав Брюховецький. Привітання учасників.

Виступи почесних гостей.

Вілен Горський. Ідея університету в киево-могилянській редакції.

Мирслав Попович. Роль Києво-Могилянської академії в історії української культури.

Сергій Кримський. Києво-Могилянська академія - фортеця української духовності.

15.30 - 16.00

Перерва на каву

Панель I

Головує Вілен Горський

16.00 - 17.30

АКАДЕМІЧНІ «ВОРОТА ВЧЕНОСТІ»: ОРГАНІЗАЦІЙНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ; ПІДРУЧНИКИ ТА СПРЯМУВАННЯ СТУДІЙ З ФІЛОСОФІЇ І БОГОСЛОВ'Я

Марія Кашуба. Етика як академічна дисципліна в Києво-Могилянській академії.

Сергій Головащенко. Книжні джерела для вивчення Святого Письма в Київській Академії кінця XVIII - початку XIX ст.: спроба контекстуальної реконструкції.

Микола Симчич. Особливості вивчення філософії в Києво-Могилянській академії.

Марина Болгарова. Академічна конференція Київської духовної академії: організаційна структура і принципи функціонування.

Коментатори: Марина Ткачук, Віктор Котусенко

Святкова вечора
для учасників
та гостей
конференції

13 жовтня 2005 р.

Головує Володимир Моренець

Панель II

ГРАМАТИКА, ПОЕТИКА Й РИТОРИКА В СИСТЕМІ МОГИЛЯНСЬКОЇ ОСВІТИ

9.30 - 11.00

Василь Німчук. Києво-Могилянська академія і староукраїнська лінгвістика.

Джованна Съєдіна. Рецепція Горація в київських поетиках XVII - першої половини XVIII ст. у зв'язку з мовно-дидактичними та етичними настановами у Києво-Могилянській академії.

Наталія Пилип'юк. Риторика Теофана Прокоповича.

Юрій Сватко. «Риторика» Теофана Прокоповича і класичний риторичний канон.

Коментатори: вл. Ігор (Ісіченко), Микола Сулима

11.00 - 11.45

Перерва на каву

Головує Марія Кашуба

Панель III

АКАДЕМІЧНА ФІЛОСОФСЬКА ТА БОГОСЛОВСЬКА СПАДЩИНА

11.45 - 14.00

Ярослава Стратій. Значення *gesto ratio* у правових теоріях професорів Києво-Могилянської академії XVII-XVIII ст.

Ірина Бондаревська. Концепт «знання» та образи невігластва у творах Теофана Прокоповича.

Костянтин Суторіус. Побутування українських рукописів з теології у Росії у першій половині XVIII ст.

Марина Ткачук. Духовно-академічна філософія як феномен.

Світлана Кузьміна. Філософсько-педагогічна спадщина Київської духовної академії: стан проблеми дослідження.

Коментатори: Сергій Йосипенко, Микола Симчич

14.00 - 15.00

Обід

Продовження панелі III

Головує Валентин Гусев

15.00 - 16.30

Віктор Котусенко. Етичні проблеми у філософських курсах Києво-Могилянської академії.

Ігор Захара. Західноєвропейська богословська філософія XVII ст. та Києво-Могилянська академія.

Валентина Нападиста. З історії викладання морального богослов'я у Київській духовній академії.

Віктор Козловський. Проблема визначення практичної дії в моральному богослов'ї М.О. Олесницького.

Коментатори: Антуан Аржаковський,
Сергій Головащенко

16.30 - 16.45

Перерва на каву

Панель IV

Головує Наталія Яковенко

16.45 - 18.15

МОГИЛЯНСЬКЕ ПРОПОВІДНИЦТВО

вл. Ігор (Ісіченко). Шкільна риторика й барокове проповідництво.

Джованна Броджі-Беркофф. Риторика, мова та індивідуальність в українських проповідях у XVII ст.

Лариса Довга. Розвиток проповідництва професорами Києво-Могилянської академії.

Галина Чуба. «Учительне Євангеліє» 1616 р. у перекладі Мелетія Смотрицького в контексті тогочасної української гомілетики.

Коментатори: Наталія Пилип'юк, Юрій Сватко

14 жовтня 2005 р.

Головує Віталій Щербак

Панель V

**КИЄВО-МОГИЛЯНСЬКА АКАДЕМІЯ:
ПЕРЕЛОМОВІ ТА МАЛОВІДОМІ
СТОРИНКИ ІСТОРІЇ**

9.30 - 11.00

Ярослав Ісаєвич. Колегіум-академія, духовна академія: періодизація історії.

Тетяна Опаріна. Образ Петра Могили в російській книжності XVII ст.

Тетяна Люта. Анатомія міфу Академії.

о. Юрій Мицик. Нові дані про вихованців Київської духовної академії кінця XIX - початку XX ст. (Випускник Київської духовної академії - протопресвітер УАПЦ Филімон Кульчинський).

Костянтин Сігов. Глаголівська подорож зі студентами Київської духовної академії до Єрусалима: типологічне спостереження.

Коментатори: Наталія Яковенко, Максим Яременко

11.00 - 11.45

Перерва на каву

Головує Ярослав Ісаєвич

Панель VI

**ІНТЕЛЕКТУАЛЬНІ СЕРЕДОВИЩА
ВИХОВАНЦІВ КИЇВСЬКОЇ АКАДЕМІЇ
В УКРАЇНІ**

11.45 - 14.00

Максим Яременко. Вихованці Києво-Могилянської академії: світила першої величини та «червоні зорі».

Світлана Кагамлик. Інтелектуальні середовища могилянців у Києво-Печерській лаврі (XVIII ст.).

14.00 - 15.00

Обід

Оксана Прокоп'юк. Вихованці Києво-Могилянської академії в канцелярії Київської духовної консисторії.

Андрій Стародуб. Професорська корпорація Київської духовної академії в останній період її існування (1919-1923).

Коментатори: Олексій Толочко, Надія Шип

Панель VII

Головує Володимир Панченко

15.00 - 16.30

МОГИЛЯНСЬКІ ВИХОВАНЦІ В КУЛЬТУРІ, ОСВІТІ ТА ЦЕРКОВНОМУ ЖИТТІ СУСІДНІХ НАРОДІВ

Михайло Дмитрієв. Від Русі до Росії. Київська Академія та метафізика східнослов'янських культур другої половини XVII століття.

Тетяна Яковлева. Вплив Києво-Могилянської академії на Росію.

Олена Шумович. Відображення життя й діяльності Симеона Полоцького в експозиції музею-бібліотеки Симеона Полоцького.

Володимир Литвинов. Чи був Прокопович раннім просвітником?

Зоя Хижняк. Просвітницька діяльність могилянців у Росії.

Коментатори: Тетяна Опаріна, Олена Дзюба

16.30 - 16.45

Перерва на каву

Панель VIII

Головує о. Юрій Мицик

16.45 - 17.45

ЩОДЕННЕ ЖИТТЯ СТУДЕНТІВ ТА ПРОФЕСОРІВ КИЇВСЬКОЇ АКАДЕМІЇ

Олена Дзюба. Поняття студентської честі у XVIII ст.

Олексій Сокирко. Повсякденність «по-київському»: матеріальні умови життя в Могилянській академії та поза нею у першій половині XVIII ст.

Оксана Задорожна. День могилянського спудея.

Коментатори: Максим Яременко, Тетяна Люта

17.45 - 18.00

Перерва на каву

Головує Марина Ткачук

Круглий стіл

ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ КІЄВО-
МОГИЛЯНСЬКОЇ І КИЇВСЬКОЇ ДУХОВНОЇ
АКАДЕМІЙ ТА ЇХНЬОЇ СПАДЩИНИ

18.00 - 19.30

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ:

В. С. Брюховецький, голова

М. Т. Брик, заступник голови

Н. Г. Антонюк, секретар

С. І. Головащенко

В. С. Горський

В. І. Гусєв

Л. І. Дяченко

О. В. Замостян

Л. І. Кострова

В. П. Моренець

М. А. Ткачук

Н. Р. Шумкова

В. О. Щербак

Н. М. Яковенко

М. В. Яременко

Т. О. Ярошенко

Для нотаток